

SZÁMOS BABONA KÖTŐDIK MINDENHOL A VILÁGON A SZILVESZTERHEZ, ILLETVE AZ ÚJ ESZTENDŐ ELSŐ NAPIJÁHOZ

Jól jár, aki rétesevéssel indítja az új évet

A sikeres új év reményében sokan mai napig szigorúan betartják a babonákat, régi szokásokat. Mit tehetünk annak érdekében, hogy szerencsések, gazdagok legyünk 2019-ben?

» B. L. J.

Régi magyar hagyományok szerint a szilveszter és az új év első napjának szokásai összefonódnak. Közös céljuk eredendően az volt, hogy a következő évre egészséget, bőséget, szerencsét és boldogságot hozzanak. Elődeink ilyenkor óvakodtak a rossz cselekedetektől, haragtól, veszekedéstől, káromkodástól, mindenféle kártevéstől, mert úgy tartották, hogy viselkedésük igencsak meghatározza a jövő évi magatartásukat is. Fontos szerepet kapnak a szilveszterhez kötődő zajkeltő szokások is, amelyek célja a rontó, ártó varázserők elriasztása a háztól, többek között karikás ostonnal, dudával, csengővel, kolomppal. Jó hír a háziasszonyoknak: szilveszterkor

nem ajánlatos házimunkát végezni, mert szerencsétlenséget hoz, ruhát se tegyünk ki száradni, mert az halálesetet jelent a családban. A főzést azonban nem lehet kihagyni ilyenkor sem: csak a szárnyas húsokat kell kerülni, hogy ne kaparják el a szerencsét a következő évben, helyette készítsünk malachúst, mert az kitűrja a szerencsét nekünk. Erdély-szerte közkedvelt a virsli, amelyet általában azért eszünk, hogy húsból gazdag új évünk legyen. Éjfél után pedig halat együnk, mert annak sok a pikkelye, amelyet a pénzzel, a gazdagsággal hoztak összefüggésbe elődeink, de vigyázzunk, nehogy kiejtsük a kezünkől, mert azzal a szerencsénk is „elúszik”. Erdélyben a legnépszerűbb újévi étel talán a lencse, amelynek fogyasztása sok pénzt sejtet a következő évre. Aki rétest eszik ezen a napon, tartós gazdagságra számíthat, aki pedig egész kenyeret vág meg, annak egész évben lesz kenye-re. A népi hiedelem szerint a terített asztalon lévő dió a mákkal együtt a rontást is távol tartotta, de a fokhagy-

mát is az átkok elhárításának céljával tették az ünnepi asztalra. Szerencsehozó jelképeink közé tartozik a kéményseprő, a négylevelű lóhere és a patkó is.

A bukovinai székelyek szilveszterkor hagymából jóstoltak a következő évi időjárásra. A gazda félbevágott egy fej vöröshagymát, 12 réteget lehántott róla, ezek jelképezték a hónapokat. Mindegyikbe szórt egy kevés sót, és amelyikben reggelre elolvadt, az a hónap csapadékosnak ígért, ha azonban a só megmaradt a hagymalevélben, akkor szárazságra lehetett számítani. A Dunántúl egyes részein régen úgynevezett tollas pogácsát sütöttek: a pogácsák közül előre kijelölték, melyik családtaghoz tartoznak, és egy-egy tollat szúrtak beléjük. Akinek a tolla megégett, az már nem érte meg a következő tolaspogácsa-sütést.

Az óév és új év közötti éjszakán arra is fény derülhet, hogy ki lesz a lányok élete párja. A népszokás szerint nem kellett hozzá más, mint néhány házilag gyúrt gombóc, amibe

gondosan belerejtették a papírra írt legkülönbözőbb férfineveket. Amelyik gombóc főzéskor elsőnek feljött a víz felszínére, az tartalmazza a jövőbeli nevet. Ha a gombóc üres, a következő évben a lány nem számíthat komoly kérére. A kíváncsi lányok óév éjszakáján kiszaladhatnak a disznóólhoz, és megrugdoshatják az oldalát: ha az ólban a disznó felröfög, akkor az új évben a lány férjhez megy, ha az állat nem ad ki hangot, valószínűleg nem lesz esküvő 2019-ben.

Régen nagyon fontosnak tartották, hogy újév napján férfi lépjen először a házba, és lehetőleg nem üres kézzel. A férfi jelenléte és az általa mondott újévi jókívánság, illetve, hogy nem üres kézzel érkezik, növeli a ház lakóinak szerencsését. Újesztendő napján tilos volt mosni, teregetni, varrni, fonnai, hiszen úgy tartották, hogy ez szerencsétlenséget hoz a ház lakóira. Aki reggel a kútról elsőnek mert vizet, „elvitte az aranyvizet”, és egész évben szerencsés lett.

» A népi hiedelem szerint a terített asztalon lévő dió a mákkal együtt a rontást is távol tartotta, de a fokhagymát is az átkok elhárításának céljával tették az ünnepi asztalra.

„Vigyázzunk egymásra: legyünk egymás miniszterelnökei!”

Gyakorta megtörténik, hogy sutára, félreérthetőre sikeredett mondatokkal, képzavaros címekkel, vicces elírásokkal találkozunk a szerkesztő. És persze az sem ritka, hogy véletlenül vagy szándékosan humoros kijelentések, mondatok hangzanak el a szerkesztőségben. A derültséget keltő szövegrész – ha megérdemli – felkerül a Krónika évek óta vezetett aranyköpéslistájára. Hogy képzavarral éljünk, a 2018-as év gyöngyszemei közül válogattunk egy csokorralót az olvasóknak. Jó szórakozást kívánunk!

„most kezdődöm...”

„az első budapesti átkelőhelyet, a táncidat...”

„Vigyázzunk egymásra: legyünk egymás miniszterelnökei!”

„gondatlanságról elkövetett férfiak...”

„Bírságnak a csecsemők nyilvános emlőről való táplálását megakadályozókat (cím)”

„Itt a tavasz, kinyílnak a fülek!”

„A sportolók értékrend-kiegészítőit kaptak...”

„Egyeseknek nagy elődeik voltak, nekünk csak egy Kiss Elődünk volt...”

„a megérkezés elkezdődött...”

Fából született vallásosodák (cím)

„a Kreml sajtószolgálat...”

„Háromszori számlálás után, megvan a levélben szavazás eredménye.”

„Volt alkalmam tapasztalni, hogy...”

„nagykövet-ének...” (a tördelőprogram sorvégi elválasztása)

„Löv meg van löve!” (jóslat az edző sorsáról, miután a német csapat kiesett a foci-vb-n)

„– Mi az a hegyi vadász?

– Olyan, mint a tengerészgyalogos.

– Az olyan, aki a tengeren jár? Akkor Jézus volt az első tengerészgyalogos.”

„Minden kulcsosmonak megvan a hangfrekvenciája!”

„a bürtönbe vonult...”

„A schönbrunni palotából hozták a szerkesztőségbe ezeket a székeket?”

„– Elegendő, ha csak az orángutános képet rakjuk?

– Azért legyen rajta jobbról X. Y. (ismert politikus) is!”

„Kolozs várom... Kolozs várom? Kolozs várrom? Kolozs vár rom?”

„A 11. oldal kint van karikatúrán!” (értsd: korrektúrán)

„A Titanic 2-ben Kate Winslet játszotta a jéghegyet?”

„– Az ismerősöd a bankban dolgozik?

– Nem, beszerző.

– Bankot rabol?

– ???

– A bankrabló is lényegében csak egy beszerző.”

„– Legyünk pozitívak!

– Mint egy proton?”

„Kemény vagy, mint a tescós kifli!”

„– Furcsán nézel ki. Terhes vagy?

– Terhes a gondoktól.

– Hogy? Terhes vagy a gondoktól?”

„– A banán rádióaktív! Ha egyszerre megeszél 350 ezret, akkor meghalsz.

– A sugárzástól?

– Attól. Is.”

„A szervíz (hosszú í-vel) az a szertartásoknál használt H₂O?...”

„– Bibliai növényekből álló sétányt alakítanak ki...”

– Égő csipkebokor is lesz?”

„Felháborító, hogy a kolozsvári napilapról szobrot neveznek el New Yorkban, a Krónikáról meg ott nem is hallottak...”

„– Kellene dedikálnom a könyved, ameddig élsz.

– Addig üsd a szerzőt, ameddig meleg!”

„A főszereplő egész életét kérelhetetlenül befolyásoló találkozásra épül A felolvasó című film...”

„– Krím félsziget külön vagy kötőjellel? – Különírjuk.

– Külön... nyilvánvaló. Miután az orosz medve rárakta a mancsát, külön...”

„– Találkozni akartam a Mikulással.

– Ne mondd, randiztok?!

– Igen, ő az igazi...

– Az igazi cukrosbácsi...

– Legálább tovább nem öregszik!”

„– Mikor fog elállni a havazás?

– December 31-én.

– Miért?!

– Mert akkor van a hó(nap) vége!”

» „Felháborító, hogy a kolozsvári napilapról szobrot neveznek el New Yorkban, a Krónikáról meg ott nem is hallottak...”

HIRDETÉS

Kedves olvasónk, szerencsés,
egészségben gazdag,
boldog új évet kívánunk!

krónika Erdélyből a világ

